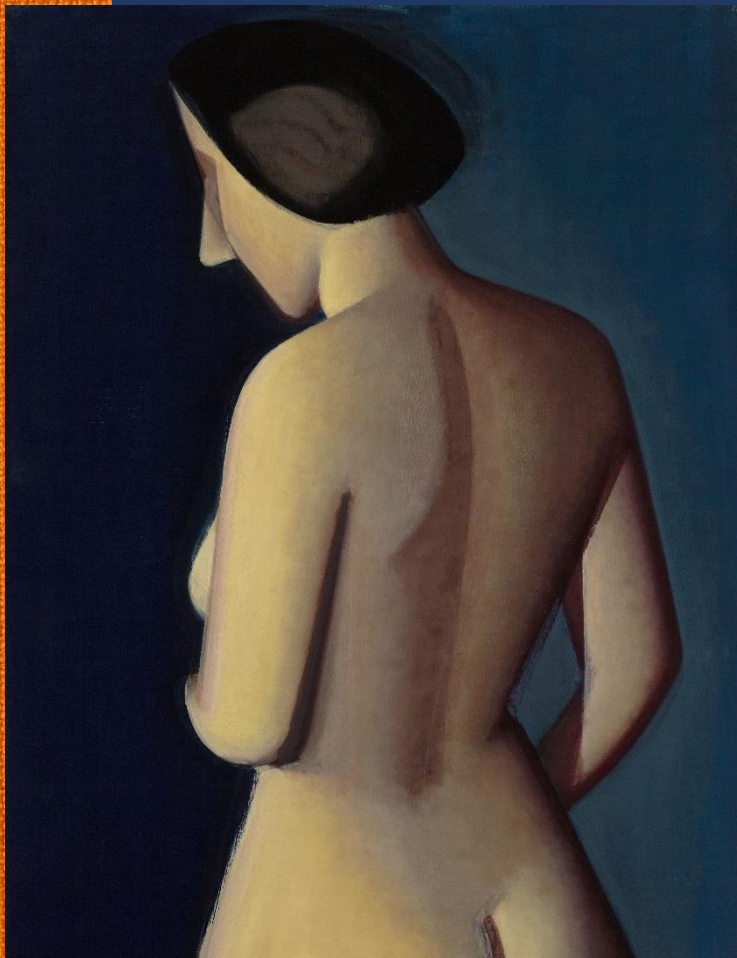

Undervisnings- materiale

Ungdomsuddannelser

**Vilhelm Lundstrøm
og den gode smag**

15/9 2017 - 25/2 2018

Kunsten

Om undervisningsmaterialet

Dette undervisningsmateriale er udformet til udstillingen *Vilhelm Lundstrøm og den gode smag*. Selve udstillingen er centeret om den danske kunstner Vilhelm Lundstrøm (1893-1950).

Udstillingen vises på Kunsten i perioden fra den 15. september 2017 til den 25. februar 2018.

Undervisningsmaterialet kan bruges før, under og efter et besøg i udstillingen, og indeholder:

- En introduktion til underviseren
- En kunstnerbiografi
- En introduktion til udstillingen
- Øvelser til eleverne – før, under og efter besøget

Kunstnerbiografien og introduktionen til udstillingen kan eleverne læse på egen hånd som forberedelse til besøget eller som forberedelse til undervisning. Derudover er der fire øvelser til før, under og efter museumsbesøget.

På kunstens hjemmeside kan du finde to diashows: *Lundstrøms opstillinger* og *Lundstrøm og farven blå*. De kan indgå som inspiration til, eller som en del af undervisningen.

God fornøjelse!

Undervisningsmaterialet er lavet af Kunstens formidlingsafdeling.

Vi anbefaler altid, at du og dine elever forbereder jer på udstillingen inden besøget.

Har du spørgsmål til materialet eller brug for inspiration til arbejdet med *Vilhelm Lundstrøm og den gode smag*, kan du kontakte Peter Juul, pjj@kunsten.dk

Book en omvisning, et dialogbaseret forløb eller et værkstedsbesøg til din klasse på www.kunsten.dk

Til underviseren

Med udstillingen Vilhelm Lundstrøm og den gode smag, som primært indeholder malerier med klassiske opstillinger og modelbilleder fra 1920'erne og 30'erne, er det tydeligt, hvorfor Lundstrøm i dag står som en ikonisk inspiration, der i farve og form spejler en skandinavisk designtraditions favorisering af det enkle og funktionsbårne.

Udstillingen indeholder desuden interiør elementer af Poul Henningsen og Finn Juhl.

Med afsæt i en modernistisk nyfortolkning af en klassisk, forenklet form bliver Lundstrøm, i følgeskab med Poul Henningsen og i forlængelse af blandt andre Le Corbusier og Amédée Ozenfant i Paris en visuel eksponent for tidens længsel efter en bedre, renere, sundere og mere ideal verden og levevis. Og det er netop i denne dyrkelse af utopien og søgen efter formel essens, at vi finder Lundstrøms ikoniske status. Eleverne kan derved introduceres for dansk design, kunst og hvorledes samfundsmæssige udviklinger og tanker afspejler sig i visuelt.

Du og din klasse kan besøge Kunsten på egen hånd eller med dette materiale i hånden, men du kan også booke en omvisning, et dialogbaseret forløb eller en workshop i Kunstens eksperimenterende værksted, Kunst-lab, hvor eleverne vil blive introduceret til udstillingen af en kunstformidler og en professionel kunstner og arbejde procesorienteret og eksperimenterende.

Formidlingsmateriale til udstillingen

Til udstillingen Vilhelm Lundstrøm og den gode smag har Kunsten Museum of Modern Art i Aalborg i samarbejde med BRANDTS – Museum for kunst & visuel kultur udgivet et komplet udstillingskatalog. Kataloget kan købes i Kunstens museumsbutik.

Eleverne kan med fordel hente Kunstens app, som kan forberede dem til turen rundt på museet.

Læs mere om Vilhelm Lundstrøm:

Lundstrøm og den gode smag, redaktører Ellen Egemose, Gitte Ørskou, Caroline Nymark Zachariassen, udgivet 2017

Vilhelm Lundstrøm: 100 år af Mette Thelle, udgivet 1993

Lundstrøm af Preben Wilman og Marianne Brøns, udgivet 1977

Til eleverne

Om Vilhelm Lundstrøm

A: De første år: collage og "pakkassebilleder"

Vilhelm Lundstrøm levede fra 1893 – 1950, og anses i dag som en af de største og mest elskede danske kunstnere i det 20. århundrede. Lundstrøm var dog ikke en vellidt kunstner fra start. Efter hans debut fra Det Kongelige Kunstakademi i 1915 og årene frem blev hans kunst mødt med forargelse, da han stilistisk ikke malede det samme som andre kunstnere i Danmark.

Tidligere havde Lundstrøm, ligesom de fleste danske kunstnere i deres samtid, været fokuseret på at skabe naturtro gengivelser af virkeligheden. I stedet for at fortsætte i den retning, fandt Lundstrøm inspiration i de nye, store, udenlandske kunstnere Pablo Picasso (1881-1973) og Georges Braque (1882-1963). For disse kunstnere handlede det ikke om at gengive virkeligheden, men om at fokusere på selve formen, fladen og kompositionen i malerierne.

Lundstrøm var den første kunstner i Danmark, der udstillede kunstformen collage. Hans stil og collager blev dog ikke modtaget positivt blandt anmeldere eller publikum, og endnu værre var dommen, da han senere fik udstillet sine såkaldte "pakkassebilleder" i 1918.

Vilhelm Lundstrøm, *Pakkassebillede*,
1918-1919
Kunsten Museum of Modern Art Aalborg

B: Den krøllede periode

I 1919 udstillede Lundstrøm de første såkaldte *krøllede billeder*. Disse var en ny stil fra Lundstrøm, der viste hans frie malerstil. Værkerne fra denne periode er karakteriserede ved krøllede og brede penselstrøg og en ofte mørk og dunkel farvebrug.

Lundstrøm arbejdede nu igen med det genkendelige motiv, hvilket havde været ikke eksisterende i perioden med collage. Det genkendelige motiv handlede dog mere om form end gengivelse af virkeligheden.

Det skulle vise sig, at Lundstrøm aldrig igen i sin karriere kom til at male naturtro gengivelser af virkeligheden, hvilket gjorde ham til en af de første modernistiske kunstnere i Danmark.

Vilhelm Lundstrøm,
Frokost i det grønne, 1920
Louisiana Museum of Modern Art, Humlebæk

C: Formen og det stilrene

Det blev særligt værkerne, som Lundstrøm malede fra 1924 og frem, der skulle forme og kendetegne hans store succes som kunstner, og som kan italesættes som den mest "Lundstrømske". I den periode malede han forsimplede opstillinger af hverdagsgenstande og monumentale modelbilleder.

Stilen var inspireret af den franske purisme, hvis billedsprog blandt andet er kendetegnet ved stramme, rene former og linjer.

Lundstrøms værker er særligt præget af farven blå og den grålige farveskala, og ofte består hans opstillinger af køkkenredskaber, hvilket er med til at gøre hans motiver let genkendelige.

Vilhelm Lundstrøm,
Opstilling med kander, efter 1930
Brandts – Museum for kunst og
visuel kultur

D: En hård start

Vilhelm Lundstrøm havde derved ikke en let start på sin karriere som kunstner. Det skyldtes, at den moderne kunst endnu ikke var slået igennem eller var anderkendt som kunstform i Danmark. En del år opholder Lundstrøm sig i udlandet, hvor han stadig arbejder med sin kunst og årligt udstiller i Danmark, og langsomt bliver den moderne kunst mere og mere accepteret og udbredt.

Da han vendte hjem til Danmark med sin familie i 1932, var den kendte designer Poul Henningsen (1894-1967) i fuld gang med at formidle Lundstrøm som kulturradikalismens fortrukne billedkunstner. Dette blev starten på en tæt relation mellem Lundstrøm og PH, både kunstnerisk og venskabeligt.

E: De sidste år

I de senere værker, som Lundstrøm malede, blev billedsproget nyt igen. Sidst i 1930'erne begyndte Lundstrøm at bevæge sig væk fra sit tidligere helt simple, stramme og stilrene maleri. Han begyndte i stedet at male med flere farver, og opblødte både form samt billedrum.

Denne malerstil og udtryksform blev i 1940'erne en stor inspiration for blandt andet den danske møbelarkitekt Finn Juhl (1912 – 1989). Denne malerstil blev også den sidste Lundstrøm udførte. I 1944 udnævntes Lundstrøm til professor ved Kunstakademiet i København, en stilling han beholdte frem til sin død den 9. Maj 1950.

Vilhelm Lundstrøm,
Opstilling med gul kande, ca. 1945
Kunsten Museum of Modern Art Aalborg

Til eleverne

Om udstillingen *Vilhelm Lundstrøm og den gode smag*

Med udstillingen *Vilhelm Lundstrøm og den gode smag*, fortæller Kunsten historien om Vilhelm Lundstrøm, dansk design og den gode smag. Udstillingen er en kombination af Lundstrøms malerier samt møbler og lamper af blandt andre Finn Juhl og Poul Henningsen. Således indsætter udstillingen Lundstrøm i en større sammenhæng og viser, hvordan Finn Juhl lod sig inspirere og medvirkede til at promovere Lundstrøm i relation til dansk møbeldesign, og hvordan Poul Henningsen talte for Lundstrøm som det modernes visuelle formidler i en dansk sammenhæng.

I udstillingen har Kunsten forsøgt at genskabe og visualisere en række markante og perspektivrige interiører, rum og sammenhænge, som Lundstrøms værker igennem de sidste 100 år har befundet sig i. Det er særligt det simple udtryk, der understreger den minimalistiske foretrukne nordiske design- og levestil, som hævdes at repræsentere den gode stil, og som Lundstrøm var forløber for i Danmark.

For at vise, hvorledes Lundstrøm har indvirkning på kunsten i dag og stadig fungerer som en visuel inspiration for nulevende kunstnere og designere, er der blevet produceret fire korte film. De indgår som en del af udstillingen under konceptet *Mig og min Lundstrøm*. I filmene beskriver fire nulevende danske kunstnere, designere og indretningseksperter om deres personlige blik på Lundstrøm, og hvorledes de i deres arbejde anvender ham som inspirationskilde på forskellig vis.

Keld Helmer-Petersen
*Interiør fra Anders Hostrup Pedersens
sommerhus i Rågeleje tegnet af Finn Juhl.*
Designmuseum Danmarks Bibliotek

Opgaver

Øvelse 1 – Lundstrøms opstillinger

En vigtig del af Lundstrøms motivverden er hans opstillinger med hverdagsobjekter. I alle Lundstrøms perioder er opstillingerne et gennemgående motiv. Lundstrøm er på ingen måde den første kunstner til at arbejde med opstillinger, da det er en gammel kunsthistorisk tradition. I Danmark er Lundstrøm dog muligvis den første kunstner, der ikke direkte forsøgte at kopiere disse opstillinger 1:1.

Før besøget:

Før besøget på museet skal eleverne præsenteres for Vilhelm Lundstrøm som kunstner. Her kan afsnittene *Om Vilhelm Lundstrøm* og *Om udstillingen Vilhelm Lundstrøm og den gode smag* passende læses.

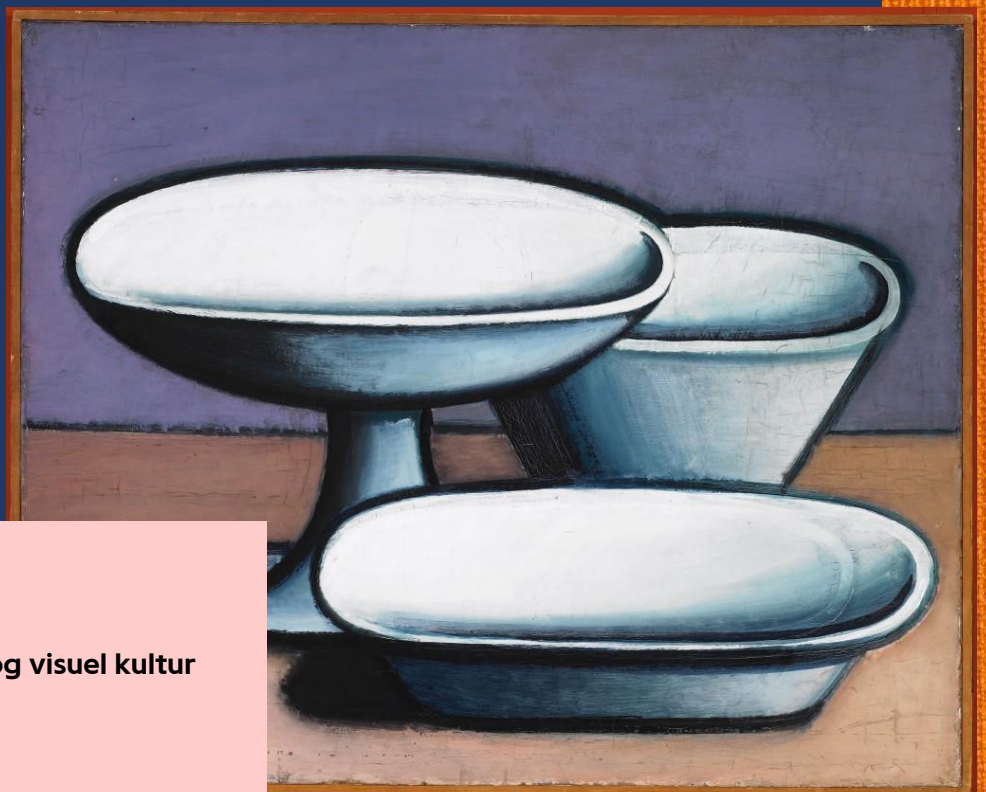
Under besøget:

Under besøget i udstillingen skal dine elever finde det Lundstrøm værk med en opstilling, som de hver især bedst kan lide. De skal kunne begrunde, hvorfor de har valgt det pågældende værk. Er det farverne, motivet eller objekterne, der taler til dem?

Du kan vælge 5 elever, som skal fortælle om det pågældende maleri.

Efter besøget:

Find diashowet *Lundstrøms opstillinger* på Kunstens hjemmeside med undervisningsmaterialer. Diashowet er koncentreret om konceptet opstillinger og Lundstrøms fire kunstneriske perioder. Derudover indeholder det en praktisk øvelse for eleverne. Øvelsen varer cirka en time.

Vilhelm Lundstrøm
Nature morte, efter 1923.
Brandts, Museum for kunst og visuel kultur

Opgaver

Øvelse 2 – Lundstrøms og farven blå

Farver i malerier bruges generelt til at skabe en stemning, fortælle en historie, til at fremhæve detaljer eller til at vise et objekt, og derfor har farverne i et maleri altid en form for betydning. Betydningen behøver ikke være symbolsk, men farver kan være med til at fortælle en historie.

En del af Lundstrøms malerier er karakteristiske ved brugen af farven blå - det er en uundgåelig farve, når man taler om hans kunst. Lundstrøm er dog ikke unik i sin brug af farven, for farven blå har i kunsthistorien altid haft en særlig plads.

Før besøget:

Inden besøget præsenterer du diashowet *Lundstrøm og farven blå*, som du finder på Kunstens hjemmeside med undervisningsmaterialer. Diashowet indeholder en introduktion til farven blås betydning i kunsthistorien. Derudover indeholder det en praktisk øvelse for eleverne. Øvelsen kan også laves efter besøget på museet.

Under besøget:

Med fokus på farven blå undersøger dine elever udstillingen og Lundstrøms brug af blå, når de ser malerierne i virkeligheden.

Dine elever skal forberede sig på en billedanalyse. De skal finde et maleri, de ønsker at arbejde med. Når maleriet er fundet skal de skrive stikord om det, tage et billede og påbegynde analysen.

Efter besøget:

Efter besøget skal eleverne lave en billedanalyse af deres valgte værk. I analysen skal de have fokus på farvesymbolik, og hvilken stemning farverne skaber i det valgte maleri.

Vilhelm Lundstrøm
Figurgruppe omkring et bord, 1927
Kunsten Museum of Modern Art Aalborg

Opgaver

Øvelse 3 – Lundstrøms og den gode smag

Udstillingen *Vilhelm Lundstrøm og den gode smag* viser forholdet mellem Lundstrøms maleri og enkelte designikoner. Den skandinaviske stil, - og særligt dansk design, er kendt for sin stilrenhed og funktionalisme, og gennem tiden er denne stil blevet kendt for at være *god smag*.

-Men når *den gode smag* omtales, hvad betyder det så?

Før besøget:

Diskuter termen *god smag*. Det kan være svært for eleverne at have en subjektiv holdning til god smag inden for kunst, men de fleste unge har en idé om god smag inden for mode, musik og mad. Diskuter også hvem der bestemmer, hvad der er god smag.

Diskuter om *god smag* forstås ens. Diskuter om der er noget fælles, der repræsenterer god smag på jeres skole, og om andre skoler mon har samme opfattelse.

Under besøget:

Lundstrøm malerier repræsenterer den danske gode smag. Find eksempler på, hvordan man kan se det i udstillingen.

Hvis der findes god smag, findes der også god dårlig smag. Find i udstillingen et eksempel på dårlig smag, eller bevæg jer ud på museet og find en helt anden kunstner og værk. Eleverne skal kort fremlægge, hvorfor værket for dem repræsenterer den dårlige smag.

Efter besøget:

Efter Lundstrøm blev færdig på kunstakademiet, arbejdede han en periode med collage som kunstnerisk udtryk. Eleverne skal nu lave deres egen digitale collage.

Eleverne finder fotos af, hvad de synes er god smag og sætter det sammen i en digital collage. I collagen skal der indgå minimum et kunstværk. Derudover kan collagen bestå af designgenstande, tøj, møbler, huse, indretning mm.

Programmer til collagen:

PC - eksempelvis Word eller InDesign

Smartphone - eksempelvis appen Layout

Opgaver

Øvelse 4 – Dansk design

En vigtig del af udstillingen *Vilhelm Lundstrøm og den gode smag* er designelementerne. Danmark er verdenskendt for dansk interiørdesign med navne som Arne Jacobsen, Hans Wegner, Børge Mogensen og de to designere repræsenteret på udstillingen, Poul Henningsen (PH) og Finn Juhl.

Før besøget:

Før besøget skal eleverne være orienteret om dansk design fra 1900tallet, dets fremkomst og vigtighed. Tal om, hvorledes de danske designere kan ses at være inspireret af den tyske Bauhausskole med ideerne om simpelhed og funktionalisme. Tal også om de danske designeres bevidsthed om kvalitet og godt håndværk, og om det stadig er en grundsten for dansk design.

Under besøget:

I udstillingen undersøger eleverne forholdet mellem design og kunst. Eleverne kan arbejde sammen i små grupper og diskutere følgende spørgsmål:

1. Hvilken af Lundstrøms perioder minder i udtrykket mest om ideen om dansk design?
2. Hvordan er der dannet rum med design klassikere og malerier? Find tegninger, der viser hvordan Finn Juhl har anvendt Vilhelm Lundstrøms malerier i indretningen. Diskuter hvorfor de forskellige møbler og værker er sat sammen?
3. Hvordan bliver design til ikoner? Undersøg designgenstandene. Diskuter, hvorfor de er blevet så kendte og betydningsfulde, at de udstilles på museet.

Efter besøget:

Med inspiration i udstillingen og forholdet mellem design møbler og kunst, skal hver elev bygge en model af et rum. Eleven skal vælge kunst, møbler og andet at placere i rummet. Det vigtige i denne opgave er, at eleverne selv reflekterer over forholdet mellem design og kunst og vælger de elementer, de selv kan lide.

- Byg en model af et rum med tre vægge og et gulv og bestem farver.
- Find møbler, lamper og kunstværker mm. på nettet. Print og klip dem ud.
- Indret rummet. Forsøg at finde en måde hvorpå møblerne kan stå ude i rummet.
- Skab stemning og bring liv til rummet ved at tilføre et stykke musik, der passer til rummet. Dette gøres med telefoner.
- Fremlæg

Materialer:

Tykk papplader
Karton
Limpistol
Lim og saks
PC og printer
Mobiltelefon